

catione dilata, migravit ad filium, et angelis occurrentibus et deportantibus illam inclytam animam, assumpta est in cœlum. Utrum in corpore, an sine corpore nullius canonicæ Scripturæ definivit auctoritas, sed quocunque modo sit, eam cum Christo esse dubium non est. Nec fas est homini loqui, quid illud gloriæ sit, quæ beatitudinis plenitudo qua illa perfruitur, quia sicut scriptum est: *Pax illa omnem superat intellectum [sensum] (Philipp. iv)*, nec eam *oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit (I Cor. ii; Isa. lxiv)*. Hoc certum est, quod ibi est, ubi tam ipsa quam Filius vultui Dei assistunt pro nobis misericordiam postulantes non

Audicium (*Hebr. ix*), et obtinentes omni pœnitenti remissionem peccatorum. Imo datum Filio a Patre omne iudicium (*Joan. v*), et ejus est temperare et dispensare severitatis districtæ decretum, qui non facile eos, quorum advocatus existit condemnat: cumque idem sit advocatus et iudex, nequaquam crudeliter iudicat, qui semper misericorditer interpellat. Merces quippe mortis ejus salus est hominum. Nec illud sibi perire facile patitur, pro quo et sanguinis pretium magnum datum est: et tantum reconciliationis humanæ studium fuit, ut sua dispendia non attenderet, dum erroneum lucraretur.

ERNALDI ABBATIS

MEDITATIONES.

[Opp. S. Cypriani ed. Joannis Felli Oxoniensis episcopi; Oxon. et Paris. 1700, fol.]

(79) Noli timere, filia Sion: ecce Rex tuus venit tibi mansuetus, et sedens super pullum filium subjugalis. Veni Domine Jesu: veni, desiderate cunctis gentibus, quia dormivit anima mea præ tædio moræ tuæ, et oculi mei languerunt præ inopia luminis tui. Orire, sol amabilis, ut exeat homo ad opus suum et ad operationem suam usque ad vesperam: et operetur non cibum qui perit, sed qui permanet in æternum. Noli timere, filia Sion; timere pusillorum est. Ideo adhuc, filia, quia times; nondum Jerusalem sed filia Sion, hoc est specula; ergo discite speculari. Noli timere, quia timor oculum turbat, hilaris pupilla lucide speculatur; fides est pupilla oculi tui. Quomodo pupilla oculi subtilissima est, et nisi impigre et sollicite custodiatur a palpebris, levissimo tenuissimi pulveris tactu confunditur: sic acies fidei, nisi pervigilem semper habeat custodiam, nihil citius conturbatur. Sed noli timere, filia Sion: ecce rex tuus venit tibi, oritur tibi sol, qui et te custodiat et illuminet, et perducatur te ubi pulvis non est: venit tibi mansuetus; qualis ipse est, talem te esse vult. Mansuesce jugum ejus portare, ut et ipse sedeat super te asinam suam et pullum filium subjugalis. Et quæ est hæc asina? Ipsa quæ caro vocatur, et mulier et virago, quia de viro sumpta est. Et quis est pullus ejus? Masculus vir. Et quomodo pullus ejus est?

B Quia non prius quod spirituale est, sed quod animale; deinde quod est spirituale. Prius caro domatur, ut sub iugo habilis sit, deinde nascitur pullus et roboratur, ut sessorem suum portare possit. Et quare filius subjugalis? quia sub viro est mulier, et mulieris caput vir: et tamen filius est subjugalis, quia per mulierem vir, sed in dolore pariet. Sedeat super utrumque rex mansuetus faciens pacem, ne hæc sibi invicem adversentur. Sedeat, inquam, ut spiritus imperet carni, et caro obtemperet spiritui: spiritus autem et caro obediant suo Creatori.

C Venit mansuetus, venit tibi; et tu non vadis ei? Egredere de terra carnis tuæ, de cognatione mentis tuæ, et de domo patris tui: de memoria patris tui. Pater tuus Amorrhæus et mater tua Hethæa: hujus patris obliviscere, et tunc concupiscet rex decorem tuum. Decor magnus est, si audis et vides et inclinas aurem tuam. Audis per obedientiam, vides per intelligentiam, inclinas aurem tuam per humilitatem: hic decor, hæc gloria omnis ab intus est in simbris aureis; hunc decorem tuum rex mansuetus concupiscet. Egredere de civitate, quia vidi, inquit, iniquitatem et contradictionem in civitate. Egredere cum pueris Hebræis qui transeunt simpliciter in occursum Domini. Sterne in via ramos olivarum, ut opera misericordiæ pedibus ejus

(79) *Noli timere, filia.* Opus hoc in vetusto codice Laudensi, qui auctori ipse videtur coævus, reperiunt, reliquis ejus scriptis addendum duximus,

licet tractatus istiusmodi in vulgatis catalogis nulla mentio habeatur.

arcommodes. Accipe frondes palmarum, ut triumphes de principibus tenebrarum. Nihil in te resideat quod in occursum Jesu non prodeat: quia nec una unguia in Ægypto Pharaoni relinquenda est: manus et cor linguæ concinant hosanna in excelsis.

Videns vidisti, Domine Deus, afflictionem populi tui, qui est in Ægypto, et inclinasti cœlos tuos, et descendisti liberare nos. Indulta est et mihi, Domine, modica quies ab operibus tenebrarum durissimis; quibus mentem meam vehementer afflixit importunus exactor Pharaonis, et sabbati tui præparatio jam lætificavit animam meam. Verumtamen nondum usque ad speculum perveni, ubi plenius intelligam pustulas et nævos qui maculant faciem meam, qui valde displicent in oculis tuis; cum et si lavero me nitro, et multiplicavero mihi herbam Borith, maculata sum iniquitate mea.

Et tunc, Domine, passionis tuæ dies urgere nos deberent magis quam præpositi Pharaonis: cum in operibus tuis justitia est, et pax et gaudium in Spiritu sancto. Nos autem dormitamus, te, Domine, pro nobis orante: quia oculi nostri tempore nostro gravati sunt. Suscita nos ut vigilemus et oremus, ne incidamus in tentationem: quoniam tribulatio valde proxima est nobis, quam cito clauditur oculus ne te videat: collabitur pes noster in hoc mari magno et spatioso manibus, ubi sunt reptilia quorum non est numerus, quæ somniorum suorum phantasiis intentam ludificant animam, et trahunt in cor maris, unde non facilis ad superiora reductus est: nisi tu emittas manum tuam de alto, et libera nos de aquis multis. Suscita nos, Domine, ut tecum vel una hora vigilemus et oremus. Quis autem est qui tecum una hora vigilet? Avulsus enim es a nobis quantum jactus est lapidis, et agonizas prolixius, ita ut gutta sanguinis tui decurrat in terram; longe, longe avulsus es a nobis, quia lapis abscisus est a monte sine manibus, et jactus est lapis et percussit Goliath in fronte, et statuas in pedibus. Iste est jactatus tuus longe a nobis, quia etiam et usque ad interiora velaminis præcursor introisti pro nobis, ubi semper interpellas Patrem. Sed utinam gutta sanguinis qui de agone tuo sudat, usque ad terram nostram decurrat, et aperiat terra os suum, et bibat illam, et clamet ad te, et tecum ad Patrem, melius quam sanguis Abel.

Quis autem est, Domine, qui tecum una hora vigilet? etiam non est factum silentium, nisi quasi media hora. Quanto minus una hora vigilabimus tecum; quotiens et quotiens, Domine, venis ad nos, et invenis nos dormientes, et tamen benigne suscitasti nos, et iterum abis secundo et tertio eundem sermonem dicens. Statim autem ut recesseris, iterum somnus occupat nos, nec vigilare possumus, nisi quandiu nobiscum es, et suscitasti nos. Venis in secunda et tertia vigilia, sed beatus ille servus, quem tunc inveneris vigilantem. Jam primæ et quartæ vigiliæ nulla mentio fit, quia nec primæva

ætas sensum recipit vigilandi, nec ultima spem prolixius orandi. Et quid est, Domine, quod tertio rediens copiam dormiendi paras: Dormite jam et requiescite? Nunquid aliud concedis somnium ubi requiescitur, et aliud prohibes in quo oculi gravantur? Ita est; qui enim vigilat in te, suaviter dormit et silet, et somno suo requiescit. Qui autem dormit a te, sicut ebrius nocte, nesciens graviter agitur.

Tristis est, inquit, anima mea usque ad mortem. Quis enim sciat utrum ad dextram, an ad sinistram erit: quis sciat quomodo respondeat ad arguentem se, cum judex sicut parturiens loquatur: Ideo tristis anima mea similis fiat pellicano solitudinis, quæ odit civitatem et conventicula eorum de sanguinibus, et macie solitudinis pallet. Ut sicut nycticorax in parietinis Scripturæ quærat sibi escam tota nocte; et evolet in passerem super tectum, vigilantem et caventem quin veniat fur. Vel Judam non videtis, quomodo non dormit, quam pervigiles halet oculos avaritia, quomodo circuit orbem terræ. Non cessat manus ejus, non cessat pes; et coacervat sibi iram in die iræ. Et tamen dormit Simon, dormit Jacobus et Joannes. Quare? quia non attendunt quid post paululum futurum sit. Periculi magnitudo somnum fugat. Nunquid dormivit Petrus in atrio? Nunquid dormierunt qui relicto eo fugerunt? Nunquid dormivit adolescens quando tenuerunt eum, et ille relicta syndone nudus profugit? et tum frigus erat, quia stabat Petrus et calefaciebat se; magnitudo periculi et somnum et frigus et famem facit oblivisci. Evigila, miserabilis anima, si non amore, saltem timore. Cogita saltem cruciatum quem jam passura es in morte. Certe nulla crux durior est quam mors; mors, inquam, ipsa durissima est crux quæ tibi paratur: ad quam tu quotidie festinas, et non attendis. Vide quomodo te mors crucifigit: corpus rigescit, crura distenduntur, manus et brachia decidunt, pectus anhelat, cervix languescit, labia spumant, oculi stupescunt, facies exsudat, vultus tabescit et horrescit, et velut testa pallescit. Ita crux manet te. Nescio utrum in lecto molli, an in cruce rigida suavius moriatur, nisi quod crux citius dolorem abscidit. Quæ videmus et sentimus levia sunt ad ea quæ animus jam prægustat, nam sensus cito a corpore recedit, animam suam mors semper comitatur.

Cum ambularent animalia, ambulabant pariter et rotæ juxta ea; si vita nostra proficeret, rota sanctæ Scripturæ nobiscum pariter ambularet. Sed quia per paludes et saxa pedibus euntes offendimur, vix rotæ nos sequuntur; passio Domini celebratur, et nos voluptati operam damus, clamât nobis de cruce: O vos omnes qui transitis per viam, attendite et videte, si est dolor similis sicut dolor meus! et nemo est qui audiat, nemo qui consoletur, nemo qui respondeat. Sitio, inquit. Domine, quid sitis? ergone te plus cruciat sitis quam crux? de cruce siles, et de siti clamas? Sitio, quid? vestram fidem, vestram salutem, vestrum gaudium; plus

animarum vestrarum quam corporis mei cruciatus A me tenet.

O vos omnes, qui transitis per viam, attendite et videte, si est dolor sicut dolor meus. Attendite dolorem meum, ut in dolore meo videatis dolorem vestrum; dolor meus imago vestri doloris est. Quid attenditis in corpore meo? Attendite et videte, si similis dolor non est in corde vestro. Transit a vobis ad me, retransit a me in vos; et videte si non est similis dolor in vobis, sicut dolor meus. Nolite flere super me, sed super vos ipsas flete, filiæ Jerusalem. Vester ille dolor, quem transitis et non attenditis, magis est flendus quam dolor meus; propter scelus enim vestrum percussus sum. Hæc nobis de cruce clamas. o benigne Jesu! et si non verbis, tamen ipsa re. Quid tibi respondeam? quid loquar? quid retribuam? fecisti ergo mihi de corpore tuo speculum animæ meæ. Nesciebam contumelias et terrores et colaphizantem me incessanter Satanam, nisi viderem artem medicinæ tuæ similia similibus curantem, et apprehenderem in statera hinc calamitatem tuam, illinc iniquitatem meam. Dediti corpus tuum percutientibus, et genas tuas vellentibus: faciem tuam non avertisti a conspuentibus in te, ut alapas tuas meas alapas removeant, et flagella flagellis expientur, et opprobria exprobrantium tibi, quæ ceciderunt super te, auferant a me opprobrium sempiternum.

Hæc sunt linteamina mundissima carnis tuæ, quibus vulnera mea alligasti, o Samaritane misericors, ut poneres super jumentum tuum hominem a latronibus spoliatum, et flagellis cæsum, et perduceres in stabulum; cum ipse vere nostros langores tulisti, et dolorem nostrum ipse portasti, cujus livore sanati sumus.

In domo ergo principis sacerdotum velata facie colaphizatur Christus: quia in domo conscientiae cæcata mente colaphizatur Christianus. Quod enim Christus in publico, ego patior in occulto: et quæ ille foris a ministris Caiphæ, ego intus a nequitias Satanæ: quia supra dorsum meum fabricaverunt peccatores, faciem mihi velaverunt, faciem meam in terram defixerunt, et dorsum meum incadem suam fecerunt. Et supra dorsum meum fabricaverunt peccatores, sed adhuc intra domum contineor, ubi puella et moritur et suscitatur: nam et ibidem Petrus negavit. O homo non sum, hominem attendo, non Deum; hominem timeo, non Deum, cujus veritatem nego. Nonne, Petre, in his verbis velatam faciem habuisse videris? unde et tertio colaphizatus est, quia tertio negavit. Et Paulus tertio rogavit Dominum, ut auferret a se angelum Satanæ, qui eum colaphizabat. Uterque ergo apostolus colaphizatus est: uterque ter naufragium passus est, ille intus, iste foris. Voluisset quidem Satanas; at, si tam licuisset ei tandiu Petrum colaphizando cribrare sicut triticum; donec ab eo omnem fidei medullam excussisset. Sed ego (inquit), Petre, rogavi pro te, ut non deficeret fides tua: unde respexit

PATROL. CLXXXIX.

A eum Christus, et egressus foras, fleuit amarè.

Tandiu velatam faciem habuit Petrus, donec respexit eum Christus. Sed nunquid non etiam prius negantem non aspiciebat? etiam. Sed Petrus respicientem se Christum non respiciebat, quia velatam faciem habebat, unde bene alius evangelista: Et recordatus est, inquit, Petrus. Recordatio Petri respectus fuit Christi; ergo, cum peccatum flendo recordaris, a Christo videris, imo sublato velamine Christum vides. Et egressus foras propterea negabat, quia intus esse volebat, et tamen, quando negavit, foras egressus est. Unde foras? de domo Christi, de domo fidelium? At ubi de domo Caiphæ foras egressus est, in domum Christi intromissus est.

B Quanti sunt hodie qui dicunt: Nos sumus de domo Christi, nos sumus de domo Ecclesiæ; et sunt de domo Caiphæ, hoc est hypocrisis? Quod Petrus negando, hoc ipsi faciunt affirmando. Sed nisi confitendo foras exeant, et amare fleant, non intrant in Ecclesiam Christi. Amaritudo fletuum velamen diluit oculorum. In domo ergo Caiphæ colaphizatus est Christus, quia in domo Caiphæ colaphizatus est Petrus: et quod Petrus a Satana intus passus est, hoc Christus a ministris Satanæ foris pertulit. Attende ergo et vide, si est dolor tuus similis sicut dolor meus. Vides quis graviora pertulit opprobria, Christus foris in corpore, an Petrus intus in corde?

C Sed jam ad Pilatum eatur: mane autem facta, vinctus adducitur ad Pilatum. Quandiu culpa latet, nox est: at ubi coepit innotescere, mane fit. Tunc jam ligatur a principibus sacerdotum, et traditur Pilato, hoc est principi tenebrarum. Sicut et Apostolus dicit hujusmodi tradere Satanæ in interitum carnis. Effertur adolescens de domo ad portam civitatis, ubi sedet Pilatus pro tribunali: in porta enim iudicium fieri solebat. Pilatus autem apprehensum flagellavit. Sæpe, dum culpa retegitur, per impudentiam peccator effrænatur. Augentur flagitia, plagæ multiplicantur; multa enim flagella; multa peccata.

D His flagellis Pharaeo cædebat filios Israelis. Post hæc traditur militibus ad illudendum: ipsa est militiæ spiritualis nequitia. Vide originem miseræ a principibus sacerdotum: traditur principibus tenebrarum; qui flagellis suis sibi mancipatum militibus suis exponunt altius illudendum, et postea novissime crucifigendum. Post crucem non restat supplicium, quia peccatum cum morte terminatur; sed vicina jam morte, majori dæmonum ludibrio peccator agitatur. Exuentes quippe eum veste totius decoris Christiani: quasi pro regio splendore chlamydem ei coccineam, hoc est, vestimentum mixtum sanguine circumdant, cum propter crudelē vitæ suæ sanguinolentiam a plerisque et honoratur et circumdat. Unde et plectentes coronam de spinis ponunt super caput ejus, cum de rapina pauperum spineas ei divitias coacervantes, caput ejus ad

regnum efferunt. Vindicant enim pecunia, quod sapientia dicere solet : Per me reges regnant, et conditores legum justa discernunt. Ubi pecunia, ibi lex, ibi clientium copia. Unde et arundinem ponunt in dextera ejus; potestas enim et regnum impiorum arundo est, quæ vento agitur. Regnum autem Christi virga ferrea. Et bene in dextera arundo ponitur; quia dextera eorum dextera iniquitatis. Jam quod subsequitur luce clarius est : quia flexo genu talibus illuditur potius quam servitur.

Ave, rex Judæorum, expuentes in eum laudibus supervacuis. Laudatur enim peccator in desideriis animæ suæ, et iniquus benedicatur. Acceperunt arundinem et percutiebant caput ejus. A talibus enim rectoribus milites eorum potestatem accipiunt nocendi et devorandi pauperes, quod totum tamen abundat in caput ejus; cujus auctoritate se tuentur. Hic tertia mors est, quando sedet foetens in cathedra pestilentiae. His mortibus infelix anima ante extremam crucem mortis affigitur : et quod miserabilius est talibus opprobriis quasi pro magnis honoribus delectatur; et talis quotidie ducitur ad crucem, bajulans ipsa sibi suæ damnationis supplicium.

Sed quid est quod post illusionem chlamyde exuitur, et suis vestimentis reinduitur? nisi quod sæpe superbus Adam, cum per dolorem carnis confinia mortis ingreditur, deposita elatione ad putredinis suæ considerationem revertitur : uhi videlicet vel miseratione divina poenitentiae fructus invenit, vel per tremendum judicium duplici contritione conteritur. Sic Herodes cum veste regia perfulgidus, plus quam decuit, a populo acclamaretur : mox percussus ab angelo, exutus chlamyde vestem suam reinduit, et consumptus a vermibus exspiravit.

Rectene illusus est? Ave, rex Judæorum. Quid superbis, terra et cinis? quid veste nitida gloriaris? subter te sternetur tineæ, et operimentum tuum vermis, hæc tua vestis est. Illuserunt tibi, qui tibi circumdederunt chlamydem coccineam. Sic Antiochus et dominici natalis hostis Herodes, alienis vestibus depositis, in suis vermibus exspiraverunt. Redi ad cor tuum tandem aliquando, redi vetus Adam : vide ubi et quomodo te requisivit et invenit novus Adam : ostendit tibi in corpore suo ignominias animæ tuæ. Non satis fuit quod per colaphos et flagella, et nova irrisionum genera, post te fugientem clamitans et miserans percucurrit, et usque ad novissimum crucis supplicium jamjam efflantem consecutus invenit et apprehendit.

Quis enim latro ille fuit nisi Adam; qui, ex quo primum in paradiso sui ipsius homicidium perpetravit, tandiu a Christo fugit reus et abscondit se, donec in crucis articulo novissime consumptus et comprehensus, fugere et latere ultra non potuit. Ibi comprehensus tandem a te, bone Jesu, conversus est, culpam suam confessus est, poenam libenter amplexus est. Tu enim admonebas ne pati abhor-

reret : quod te quoque secum pati videret. Ille ergo tibi de toto mundo solus et unus adhæsit : et ideo solus de toto hoc mundo tecum in paradysum intravit, ubi et tam firmiter non jam custos paradisi, sed civis et domesticus Dei colligatus est ut amplius inde cadere non possit. O beatissimum latronem, imo non latronem, sed martyrem et confessorem ! Necessitatem enim convertit in voluntatem, et poenam commutavit in gloriam, et crucem in triumphum. In te, beatissime confessor et martyr, de totius mundi sterilitate fidei reliquias collegit Christus. Tu, fugientibus discipulis et Petro negante, socius et comes passionis ejus fieri gavisus es : tu Petrus in cruce fuisti, et Petrus in domo Caiphæ, latro. Tandiu enim Petrus latro fuit, quandiu intus latitans Christum foris negavit : ideo et Petrum præcessisti in paradysum; quia qui te in cruce complexus est, dux et rector tuus eadem die qua ipse ingressus est, fidelem et gloriosum militem secum te pariter introduxit.

Egenus et pauper ego sum, Domine, et claudus ex utero matris meæ; et ecce sedeo ad portam templi tui quæ dicitur speciosa, non valens nec volens introire. Quin potius egestate honorum tuorum, mendicans foris alimoniam carnis meæ; æreas et falsas imagines hominum : ubi coacervem mihi talentum iniquitatis, fasciculos deprimentes. Et ecce hora orationis nona est. Ascendunt Petrus et Joannes apostoli tui ut orent ad templum sanctum tuum. Ego autem hæreo terræ et luto, terrena et vana sapiens; et aliis introeuntibus, ego foris remaneo : non quærens cum eis quæ Patris tui sunt; sed quæ primi parentes mei, qui me huc foras ponunt, quotidie male concupiverunt. Et ecce jam hora orationis nona est; inclinata est dies, prope est nox : cum surrexero mane diluculo, de his quæ nunc mendico, nihil in manibus meis reperiam. Hora inquam, orationis nona est; orasti enim hac hora pendens in cruce; orasti inclinato capite, clamans magna voce, et exspirasti. Orasti inclinato capite in Spiritu humilitatis, clamans voce magna, altissimo et secretissimo affectu paternæ et nostræ charitatis. In illo, Domine, clamore valido exspirasti, et eundem, quem de nobis habebas compassionis animum, tecum portasti : et credo, Domine, quia tecum adhuc reservas : quia charitas tua refrigescere nescit. Erat autem hora orationis nona : et quare nona orationis hæc hora? quia circa horam nonam tenebræ factæ sunt. Repellendus erat horror tenebrarum, qui universam operuerat terram. Repellenda caligo populorum, quæ ex tunc cœperat abundare, ex quo tu cœpisti ad auram post meridiem deambulare. Ex tunc non cessasti, clamans ubi es, Adam; sequens post tergum fugientis et abscondentis se quantum in ipso fuit : et dimissus est de paradiso voluptatis, et pervenit usque ad condignum cruciatum suæ iniquitatis. Sed nos, inquit, digna factis recipimus; hic autem quid fecit?

Adam, quam sero in hæc verba perrupisti! modo

primum te invenit. Amen dico tibi, hodie eris mecum in paradiso. Ideo hora est orationis nona : nona oravit ; nam decima paradysum intravit. Præterea et non introibat claudus in templum : quia nondum usque ad decimam generationem pervenerat ; sed Petrus ad eum : In nomine, inquit, Jesu Christi surge et ambula. Vere vos estis montes ad quos levavi animam meam, unde veniet auxilium mihi. Sed auxilium meum a Domino, quia in nomine Jesu Christi, dicis, surge et ambula. In verbo Christi laxas rete, in verbo Christi claudum levas, in verbo Christi solidantur bases ejus et plantæ. Quæ sunt bases ejus ? fides et timor ; et quæ plantæ ? spes et charitas.

Ideo bene Petrus et Joannes simul ascendebant : quorum alter fidei, alter charitatis insigne ferèbat. Ascendebant ad templum tuum, Domine, tecum simul oraturi ; ut et ipsi tecum introeant in paradysum sanctuarii tui, quia scissum est in morte tua velamentum quod erat super faciem Moysis. Sed nolite timere soli ; quia nec tu, Domine, solus in paradysum introisti. Tu latronem, isti claudum introducunt. Sed neque jam latro in paradiso, neque claudus in templo. Quomodo claudus enim, qui stat et ambulat, exsilit et Deum laudat ? aut quomodo latro, si cum Christo in paradiso ? non enim habitabit juxta te malignus. Latro fuerat, quando latebat ante confessionem : justus autem, post orationem. Quid enim oravit ? Memento mei, Domine, dum veneris in regnum tuum. O magna fides ! O magna spes ! O magna charitas ! Orat pro futuris, non pro præsentibus ; non vult de cruce deponi, sed in Christi regno reponi. Quid enim aliud est dicere, quam cupio dissolvi, et cum Christo esse ? Nescit quid Paulus magis isto latrone cupierit. Memento mei, o cor contritum et humiliatum ! Quid minus, vel humilius potuit orare, quam ut vel sui memor esset ? Memento mei ; cujus mei ? mei, inquam, tam indigni, tam peccatoris. Iniquitatem meam ego agnosco, et peccatum meum contra me est semper : confundor oculos meos ad te levare ; tibi soli peccavi. Tu solus potes a peccato meo me mundare. Malum coram te feci, cum me tibi volui celare. Latro sum animæ meæ ; homicidium quod feci, volui occultare : sed malum coram te feci. Memento mei, miserere mei : merito in hanc miseriam deveni, qui tuam beatitudinem deserui. Dives eram, et ecce quam miser factus sum. De omni ligno Paradisi poteram comedere et delictari ; et ecce crucior in hoc ligno, et morior. Memento mei, tui oblitus eram ; sed tu, cum iratus fueris, misericordiam recordaberis. Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam ; video in te magnam et tuam, hoc est, competentem tibi misericordiam : quæ te mihi ad mei consimilem condescendere fecit miseriam. Et ego, inquam, digna factis, tu autem quid fecisti ? Video te mihi in pœna similem, quem in actu video tam dissimilem.

Non potuisti me longius sequi. Unde venisti ? a

A summo cœlo egressus es : de utero Virginis speciosus forma processisti ; et mecum pendes in ligno ? Quis huc adduxit te ? sola misericordia. Secundum hanc magnam misericordiam tuam, miserere mei, Deus. Deus es, non homo tantum ; -Deus es, ego homo plasma tuum, ego quem fecisti ad imaginem et similitudinem tuam : imaginis tuæ, Deus, miserere. Sed in quo te agnoscam misereri ? In eo quia imaginem meam in te video similem et eandem mecum miseriam pati. Quid ergo restat, nisi ut sperem ? De tanta misericordia quis unquam potuit desperare ? Ergo memento mei, dum veneris in regnum tuum. Vadis ad regnum tuum, implesti negotium tuum. Ad hoc venisti, ut me reducas tecum : tecum ire concupisco, et pro hoc amarissimam mortem pati non contremisco, non erubesco.

Quomodo enim contremiscerem, ubi te mecum esse viderem ? Etiam si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es. Aut quomodo erubescerem, quod te Dominum cœli portare viderem ? Qui enim te erubuerit et tuos sermones, hunc tu erubesces, cum veneris in majestate tua, et Patris, et sanctorum angelorum. Qui non bajulat crucem suam et sequitur me, non est me dignus. Hic est sermo tuus : qui hunc sermonem erubuerit, hunc tu erubesces. Qui enim erubescit crucem tuam, erubescit gloriam tuam : mihi enim absit gloriari, nisi in cruce Domini mei Jesu Christi. Crux gloria tua est ; crux imperium tuum est. Ecce imperium tuum super humerum tuum. Portas crucem tuam, portas portantem te. Qui portat crucem tuam, portat gloriam tuam ; qui portat gloriam tuam, portat te. Portantem autem te tu portas super humerum tuum ; quia imperium tuum super humerum tuum. Ergo qui te portant, imperium tuum sunt : in ipsis enim tu regnas, o maxime imperator. Sed quomodo aut quo portas imperium tuum super humerum tuum ? Humerus tuus altus est, humerus tuus fortis est, humerus tuus pertingit usque ad Patris consessum super omnem principatum et potestatem et virtutem. Illuc reducis ovem centesimam : illuc reducis ovem Joseph : ad dexteram Patris deducitur ovis Joseph. Vade jam secuta ovis Joseph : Christus te portat super humerum suum. Fortis est humerus ejus, noli timere : altus est, noli ad ima respicere, quia nemo mittens manum suam ad aratrum et respiciens retro, aptus est regno Dei.

Grave jugum super filios Adam a die nativitatis eorum, usque in diem reversionis in matrem omnium. Quandiu sum filius veteris Adam, grave jugum porto : si essem filius novi Adam, leve jugum portarem. Quod est onus grave ? Talentum plumbi : et quod est onus leve ? Crux Christi. Illud, sicut scriptum est, submergitur in aquis vehementibus : istud enatat super aquas. Mira res, nihil formidolosius homini quam crucem pati. Sed quare timent homines crucem ? quia latrones sunt : si latrones non essent, crucem non timerent ; ergo qui

timet, latro est. Quomodo, inquis, latro est? Audi Christum: Vos inquit, fecistis eam, hoc est domum meam, speluncam latronum. Templum Dei sanctum est, quod estis vos: faciunt ergo homines seipsos speluncam latronum, jugulant homines, et trahunt in speluncam suam. Quod enim majus homicidium quam ut seipsum interficiat homo? vel quod gravius homicidium, corpus occidere aut spiritum?

O quoties homo se interficit! Quot homicidia in semetipso perficit! Quoties voluntarie et ex studio peccatum perpetrat, quid aliud quam seipsum jugulat? Omnis enim qui accepit gladium, gladio peribit. Gladius animæ peccatum est, peccatum animæ mors est: qui hunc gladium manu propriæ deliberationis accipit, hoc est acceptum habet et gratum, primus in seipsum manum mittit, semetipsum primus interficit. Gladius, inquit, eorum intret in corda ipsorum. Nec satis est semel occidere et quiescere, sed millies et millies crudeles in se manus convertunt; et veloces sunt pedes eorum ad effundendum sanguinem suum.

Viri sanguinum et dolosi: quomodo dolosi? quia congerunt cadavera mortuorum in speluncam suam, et operiunt aggere terræ, ne vel ipsi videant vel ab aliis videantur. Nolunt ipsi videre, ne horrorem vel putorem ingerant eis in faciem morticina fœtentia: nolunt videri, ne forte deprehensi tanquam latrones et homicidæ ad horrenda supplicia pertrahantur. Quid autem in omnibus suppliciis tam horrendum quam crux? ideo timent latrones crucem, quia crux scelerum vindex est, crux impiorum pœna est. Crux æqua lance judicat et remunerat, hinc innocentes, illinc nocentes: ideo crux impiis formidolosa, piis autem super omnia ligna paradisi gratiosa est. Nunquid enim Christus crucem timuit? nunquid Petrus? nunquid Andreas? imo optavit. Exsultavit ut gigas ad currendam viam; et desiderio, inquit, desideravi hoc pascha vobiscum manducare, antequam patiar. Manducavit hoc pascha cum discipulis, manducavit pascha, et compassus est, quando transivit ex hoc mundo ad Patrem. Ego, inquit, habeo cibum manducare, quem vos nescitis; meus cibus est, ut faciam voluntatem Patris mei: voluntas Patris est ut calicem ejus bibam.

Ergo in cruce manducavit et bibit, et inebriatus est et dormivit. Et risit verenda ejus maledictus Cham; filii autem reverentes altissimi soporis mysterium pallio contexerunt. Immisit quippe Dominus soporem in Adam, et tulit unam de costis ejus formans eam in mulierem, et adduxit eam ad Adam. Manifesta res est, quia dormivit et soporatus est Christus, et de latere ejus quotidie ædificatur et pascitur et nutritur Ecclesia; et adducitur a finibus terræ, ut assistat regina ejus in vestitu deaurato circumdata varietate. In cruce ergo manducavit pascha, quia ascendit in palmam et collegit fructus ejus; cum exaltatus, inquit, fuero a terra, omnia traham ad me. Quæ omnia? Cœlum et ter-

ram et inferos: traxit ad se Patrem, quia clamor ejus introivit in aures ejus, et contremuit terra, et petra scissæ sunt, et monumenta aperta sunt, quia vocem Filii Dei audierunt. Sic mediator Dei et hominum medius inter cœlum et terram pascha manducavit, et fructus arboris undique collegit; quos in corpus suum trajecit, quia confluebant omnia ad arborem vitæ, quæ erat in medio paradisi: restincta enim erat framea quæ viam intercluserat. Quis ergo amplius crucem timeat? Vere qui crucem timet, ipse sibi testis est, quod adhuc latro est. In cruce enim pendet omnis fructus vitæ: quia ipsa est arbor vitæ quæ est in medio paradisi; ipsa est altitudo et latitudo, sublimitas et profundum; ipsa bonos colligit et remunerat, malos disperdit et condemnat; ipsa est mœstorum consolatio, esurientium refectio, perfectorum gloriatio.

Circuire possum, Domine, cœlum et terram, mare et aridam, et nusquam te inveniam nisi tantum in cruce: ibi dormis, ibi pascis, ibi cubas in meridie. Crux enim tua fides est; cujus latitudo charitas; longitudo, longanimitas; altitudo spes; profundum timor. In hac cruce te invenit, quicumque te invenit: in hac cruce anima suspenditur a terra, et dulcia poma de ligno vitæ decerpit: in hac cruce Domino suo adhærens dulciter decantat: Susceptor meus es tu, gloria mea, et exaltans caput meum. Nullus ergo te quærit, nullus te invenit, nisi crucifixus. O gloriosa Crux, radicare in me ut ascendam in te.

Sed ubi crucifixerunt eum? In Calvariæ loco. Beatus vero locus in quo figitur crux: bona calvitie quæ tali fronde vestitur. Ad hanc calvitiam Eliseus ascendebat; vide si non calvus esset noster Eliseus; Filius, inquit, hominis non habet ubi caput reclinet. Ecce, quam calvus est, qui non habet ubi caput reclinet. Calvus est, quia regnum ejus non est de hoc mundo; calvus est noster Eliseus, quia discipuli ejus, relicto eo, omnes fugerunt. Quid enim discipuli ejus nisi capilli capitis, qui omnes numerati sunt? Ergo in Calvariæ loco vexillum crucis erigitur. Pro eo, inquit, quod ambulaverunt filia Sion extento collo et nutibus oculorum, decalvabit Dominus verticem filiarum Sion: decalvet Dominus verticem capilli perambulantium in delictis suis: decalvet, inquit, filias Sion; et faciat ibi Calvariæ locum, ut ibi figatur gloria Christi crux, ubi sibi sedem superbia locaverat. Dilata, inquit, calvitium tuum sicut aquila. Aquila decalvata perspicuo sole fruitur: sic animæ calvitie quanto dilatatur, tanto se purius in eam lux vera infundit. Qui autem comam sibi nutriunt, cæcitatatis et gravitatis sibi damnationem acquirunt.

Propterea lucis hujus beatæ visionem perdidit Absalon: quia gravabat eum cæsaries; et non nisi semel in anno tondebatur; et crines ejus ponderabant ducentis siclis pondere publico; unde et eodem crine suspensus ad arborem, interiit.

Absalon patris pax, ipse est et Judas, et quicum-

que in pace Christo est amaritudo amarissima. Ave, Rabbi. Voce et osculo patri pacem ferebant; ore suo benedicebant, et corde suo maledicebant. Homo, inquit, pacis meæ, in quo sperabam, qui edebat panes meos; magnificabat super me supplantationem. Unus est et multi sunt: Ecce Absalon! Ecce Judas! Ecce corpus Satanæ! Sed quomodo comam nutriebat? Fur erat et loculos habebat. Ista enim cæsaries gravabat, et semel in anno tonsus est: quando semel retulit triginta argenteos et projecit eos in templo, quos ponderavit ducentis siclis; qui numerus immundorum est, et hoc pondere publico, non pondere sanctuarii. Pœnitentia enim ductus, peccatum suum valde ponderavit.

Peccavi, inquit, tradens sanguinem justum. Singula verba plena sunt ponderibus; sed pondere publico, non pondere sanctuarii: quia plus erubuit infamiam quam conscientiam: plus suam nequitiam, quam Dei misericordiam ponderavit. Audi pondus sanctuarii: Peccavi, malum coram te feci, dele iniquitatem meam: hinc iniquitatem meam ego agnosco, illinc misericordiam tuam magnam attendo: miserere mei, Deus. Audi et pondus publicum: Major est, inquit Cain, iniquitas mea, quam ut veniam merear; retulit ergo triginta argenteos, et projecit eos in templo. Vide quantum magni pendebat eos. Non projecit eos in sterquilinio, sed in templo: nimirum talibus semper diis templum suum devoverat. Avaritia enim simulacrorum est servitus, et avaritia excæcat oculos sapientium. Ecce infelicem, qualiter excæcatus est. Maluit se ipsum perdere, quam denarios perire: denarios templo, seipsum laqueo addixit: amabat hæredes suos, qui eosdem denarios exinde colligerent, qui etiam nunc reservant eos in suo corbana. Projecit eos in templo, et abiens laqueo se suspendit: jam diu quidem a Christo abierat, et avaritiæ laqueo se suspenderat; sed quod fecerat in occulto, palam omnibus innotuit. Exterioris pœnæ qualitas modum supplicii aperuit; quia per quæ peccaverit homo, per hæc et punietur.

Suspensus crepuit medius, plenus erat venter, et ruptus est venter: crepuit medius, ubi sedes erat Satanæ. Crepuit ergo vas contumeliæ, quia non erat de vasis figuli, quæ probantur in fornace. Propter quod in agro figuli in sepultura peregrinorum sortem non habuit; sed velut testa crepitans per inane dissiluit, et diffusa sunt omnia viscera ejus. Pecunia sunt viscera avari; illa diffunduntur et perduntur; sed viscera misericordiæ colliguntur. Pendet adhuc Judas, ut Absalon per comam capitis sui, et mulus, cui insederat, pertransit. Nolite fieri sicut equus et mulus; quia mundus transit et concupiscentia ejus. Crinis Absalon quo suspenditur, radix omnium malorum est cupiditas vel avaritia. Ubi hæc radicaverit, omnium malorum cæsaries abundabit. Mulus vero ex equo et asino mistus; duplex est animus qui foris ostentat, quod intus non servat. Talis erat Judas, talis Absalon. Foris pietas,

intus malitia: duplex est iniquitas; equus manifeste tumet, asinus simpliciter ambulat: mulus nequam et subdolos incautum præcipitat.

Aperi nobis, Domine, aperi nobis ostium lateris tui, quod est in arca tua; ut introducas nos cum mundis animalibus septena et septena. Tu es enim verus Noe; quem solum invenit Deus Pater tuus justum coram se. Hic est, inquit, filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui. Tu cognoscis oves tuas, et illæ agnoscunt te; quia sunt animalia munda septena et septena: qui septiformi gratia et operibus lucis Sabbatum ex Sabbato adepti; jam digni sunt octavæ conscribi: qui numerus tantum in arca salvatus est. Introduc et nos ad te per ostium lateris tui, quod est fides Ecclesiæ: et claude ostium a foris donec pertranseat iniquitas: et cessante diluculo iterum nobis aperias non jam fidei, sed spei ostium contra ostium, quod in montis ædificio Ezechieli prophetæ monstratum est. Interim tamen et fenestram habes in arca, per quam dilectus mittit manum suam, et columbam suam excitat: Surge, inquit, amica mea, speciosa mea, columba mea; et veni. Et cum evolat post te ut apprehendat te, tu effugis, et ascendis super cherubim, et volas super pennas ventorum: ut non inveniat pes columbæ tuæ solidum quid de te ubi requiescat; nisi iterum ad arcam tuam revertatur, et tu manu apprehensam iterum in sua mansiuncula reponas. Tutius est enim in portu fidei interim præstolari et quiescere, quam te nimis et frustra insequendo, in aquas diluvii intransmeabiles decidere et immergi.

Aquæ enim quæ a dextro templi latere effluunt mille passus mensuratæ, usque ad talos veniunt, et post alios mille passus usque ad genua, iterum post alios mille passus, usque ad renes ascendunt; post autem alios mille passus in tantum crescit et intumescit fluvius ut transvadari non possit, sed oporteat potius redire ad solidum ripæ. Ideo immunda animalia ibant et non revertebantur: columba vero, cum non inveniret ubi pes ejus requiesceret, ad arcam reversa est: at vero corvus semel emissus nescit reverti, quia non simplici oculo persequens vanitatis diluvio interceptus est. Et merito; quid enim columbæ et corvo? quid candidæ et nigro? quid Judæ et Joanni? quid Christo et Belial? Et tamen Christus inter Judam et Joannem medius sedet: inter electum et reprobum latronem medius pendet: et Noe inter corvum et columbam, sed corvus semel emissus non est reversus; quia Judas egressus in aera submersus est.

Sed quid est, o Domine, quod unus ex militibus latus tuum lancea aperuit. Quis est ille unus ex militibus, nisi forte ille qui tunicam tuam inconsutilem accepit? Ipsa est nimirum unitas fidelium quæ tibi soli militat; cujus lancea prædicationis cunctis credentibus latus aperuit. Vivus est enim sermo Dei, et efficax, et penetrabilior omni gladio ancipiti. Hæc est illa lancea quam Habacuc propheta ful-

gurantem hastam nominat. Hanc hastam cum urceo A aquæ tulit David a capite Saulis inimici sui dormientis : quia superbis et invidis ac negligentibus sermo sapientiæ cum gratia simul subtrahitur. Sed dormientem filius Sarviæ confodere voluit semel, ut secundo opus non esset, nisi David hunc benigne prohibuisset : quia peccatorem pigrum et contemnentem, nisi misericors et longanimis patientia Dei sustineret, gladius Satanæ hunc in æternum interficeret. Vult enim improbus Satanas quatenus qui dormit non adjiciat ut resurgat ; at vero misericors David de longinquo vertice montis sæpius inclamat ; nonne respondebis Abner ? Retribuis enim peccatoribus bona pro malis, mitissime David, et admones et exspectas diutius, ut respondeat tibi unum pro mille. Illis autem vox tua improba videtur : quia inquietum eorum somnium inquietas.

Quis es tu, inquit, qui clamas, et inquietas regem ? ab increpatione tua fugient qui ascenderunt equos ; nec evigilare eos vult auriga ipsorum, donec principes ruant in profundum. Rex enim impiorum superbia, in umbra dormit, in secreto thalami, in locis humentibus ; et protegunt umbræ umbram ejus. Ipse est Abner qui protegebat Saul : Cur, inquit, inquietas regem ? Compungitur tamen aliquando et superbum cor ad vocem David ; sed non usque ad correctionem. Flectitur humilibus sermonibus superbus Saul, dicente David : Quem persequeris, rex Israel, quem persequeris ? canem mortuum et pulicem unum ; sicut perdix in montibus. Non sine causa vel cani mortuo vel pulici uno se comparat David. Melior est canis vivus leone mortuo : melior est canis, vivens Deo et mortuus mundo, quam leo superbus et reprobus, Deo mortuus et vivens sæculo. Pulex parvulus mordet et salit ; sic humilis justus carnalium vitia mordet confidenter, et salit in montibus ubi virtutum habet refugium tutissimum ; ut non timeat perdicem adulteram, quæ persecuta est Heliam et Joannem Baptistam interfecit.

Da mihi portionem, Domine, in terra viventium, in sepultura peregrinorum ; in agro Haceldama : qui pretio magno sanguinis tui emptus est. Ibi enim sepulti sunt omnes patres nostri, qui super terram hanc fuerunt advenæ et peregrini : ibi Abraham pulcherrimam uxorem suam in spelunca duplici sepelivit, Saram scilicet. Sed quid est quod agrum ipsum gratis accipere noluit ; nec in electis eorum sepulcris mortuum suum sepelire ? Quia nec sine pretio sanguinis Christi gratis se per ipsum salvandum credidit ; nec bonum sibi existimavit esse, si in foetentibus mundi sepulcris habitaret. In electis, ait, sepulcris nostris sepeli mortuum tuum. Habet mundus electa sepulera ; illos utique tumulos quos elationis fastigium vel superstitionis operositas perspicuos reddiit.

Tota Ægyptus sepulcris plena est, neque enim erat domus in qua non jaceret mortuus. Illa sepulera in deserto desiderabant filii Israelis : Deerant

nobis, inquit, in Ægypto sepulera ; ut cadavera nostra jaceant in deserto nuda et inhumata. In talibus sepulcris noluit mortuum sepelire sanctissimus patriarcha. Sed ubi ? In spelunca duplici, ubi spēs bonorum operum et amor contemplative requiescit. Ibi enim et alia condita jacent : ergo Sara et Lia in spelunca duplici simul absconditæ sunt. Illa prius sterilis, post modo jam senex filium gaudii unum tantummodo peperit : hæc post sex filios parere cessavit ; nisi quod novissime filiam sacri generis ignominiam peperit.

Mira res ! hæc quæ filios sex habuit, parere cessare dicitur ; illa quæ unum tantummodo, parere cessare non memoratur : sed activa finem habet, contemplativa semper parit. Illa in dolore, ista in gaudio parturit : et tamen utraque in eodem agro sepulta est. Nam Rachel juxta Bethlehem subter ilicem crucis posita est. Nimirum sedet ad pedes Jesu : ut de domo panis semper fecunda pariat. Ergo Sara et Rachel nunquam parere cessabunt. Lia vero post sex filios aut omnino parere cessat, aut filiam parit. Ipsa est carnalis voluptas ; quæ sub specie discretionis nonnunquam subrepat active ; sed tamen si vere vidua fuerit salvabitur ; non per filia, sed per filiorum generationem.

In spelunca duplici patriarchæ nobiles una cum conjugibus suis sepulti sunt. Habitarunt enim in tabernaculis sicut advenæ et peregrini super terram ; ideo sepulturam peregrinorum tam ipsi quam tota eorum successio hæreditate possident. Sed quid est quod Jacob grandævus, majore quam cæteri ambitione, suavitate et gloria, ibidem a filio suo Joseph sepelitur ? Per Jacobum grandævum perfecta charitas exprimitur, in qua Pater a Filio ; imo cum Filio consepelitur : dicente Christo. Quia si quis diligit me, sermonem meum servabit ; et Pater meus diliget eum ; et ad eum veniemus, et mansionem apud eum faciemus. Hæc est illa gloriosa et suavis sepultura Patris antiqui dierum : qui diligentes se sibi consepelit, et abscondit eos in abscondito faciei suæ a conturbatione hominum. Illuc etiam ossa Joseph, salvatoris nostri ex Ægypto memoria, quotidie referuntur a filiis Israelis : non enim in Ægypto ossa Joseph ; quia sepulera foetentia et dealbata detestatur. Et Moysen Deus sepelivit ; sed sepulcrum ejus usque in hodiernum diem ab homine non invenitur.

Denique, quis poterit illuc, ubi ille ascendit per medium nebulæ in altissimum montem ; et fuit ibi quadraginta diebus et quadraginta noctibus, et vidit et perscrutatus est exemplar tabernaculi admirabilis, quod fixit Deus et non homo. Propterea usque hodie dum legitur Moyses velatam habet faciem : quia ab homine mortali sepulcrum ejus non invenitur. In eodem agro sanguinis, et gloriosa regum linea sortem recepit : qui sepulti sunt in sepultura Patrum suorum in Jerusalem. Illic et prophetarum visio et Machabæorum bellicosa virtus gloriose decorata est.

Comparetur jam si placet huic sepulturæ peregrinorum, illa quondam gloriosa in regnis, inclyta in superbia Chaldæorum turris Babel. Quid simile huic sepulturæ nostræ reperitur? Ibi una in plures linguâ discinditur: hic quinque civitates Ægypti non jam lingua Ægyptia, sed Cananitide loquuntur, sed civitas solis vocatur una. De illa siquidem turre Babel projecta est meretrix Jezabel, fornicationum mater, idolorum cultrix, avaritiæ artifex; et cum eam sepelire vellent, quia erat filia regis, non invenerunt nisi calvariam tantum et manuum summitates et sanguine respersum parietem. Hæc sane est impiorum sepultura, hæc digna rétributio. Quid ex eis nisi manuum summitates, hoc est operum vix extrema vestigia remanent: et calvities, quæ est locus superbiæ spoliatus capillorum gratia? Quia vidi impium superexaltatum, et elevatum sicut cedros Libani, et transivi et ecce non erat. Hæc est calvaria Jezabel quæ vestita erat decore meretricio, et pinxerat oculos suos stibio. Decalvatus est superbiæ vertex. Non est qui eum dignetur aspicere, nisi qui voluerit nefas ejus abhorrere; ut lavet manus suas in sanguine peccatoris, et velut equus fortis et velox meretricem projectam ungula sua confodiat, et conculcet, et prætereat. Propter hoc et paries adhuc sanguineus relictus est, ut terreat viros sanguinum et dolosos, qui propter avaritiam suam lapidant humilem Naboth. Sed canes, impudentissimi amatores cadaverum, carnes sibi fornicarias incorporant: unde et sanguinem ejus consequenter lambunt; quia sicut libidinis, ita et ultionis participes erunt. Alii vero sunt canes qui rubri fiunt ex inimicis ab ipso; qui famem justitiæ patiuntur, et circuiverunt civitatem non Babyloniam sed Ecclesiæ; et quod mortuum a vitis ibidem reperiunt, comedunt et sibi consepeliunt. Væ autem his quos extra civitatem mortuos, volucres, hoc est dæmones, per inane volitantes comedunt; quales fuerunt Achitophel et Absalon, et Jezabel et Judas: qui accipientes in vano animam suam, in vano etiam efflaverunt eam.

Sed redeamus ad agrum Haceldama; ut admiremur et æmulemur potius beatarum animarum mansionem et gloriam: quoniam memoria impiorum peribit cum sonitu, memoria vero justorum vivet in sæcula. Quales fuerunt Joseph qui erat decurio vir justus et bonus: et Nicodemus qui quondam noctis sed jam diei minister: ad perungendum corpus dominicum ferebat misturam myrrhæ et aloes quasi libras centum. Tales sepulturæ suæ ministros amat Jesus, qui corpus suum audacter eripiant de potestate tenebrarum, et sibi vindicent, ut sciat unusquisque vas suum possidere in honorem et sanctificationem: ligantes illud castitatis legibus, et disciplinæ linteis, et a vermium putredine conservantes per misturam myrrhæ et aloes. Sunt enim hæc species amaræ quidem, sed corruptelam removens: quoniam laboriosa quidem est castigatio carnis, sed neque mens neque ipsa caro sine ipsa

servatur imputribilis. Quasi libras centum. O mensuram bonam atque confertam! Librandum sane est inter corpus et animam deliberatione subtilissima: ut unumquodque plenum suum habere se gaudeat, et fiat pax et æqualitas inter carnem et spiritum, quatenus et mensura teneatur, et non deseratur perfectio. Hæc sunt quasi libræ centum, quæ corpus Jesu in sepulcro fidelium integrum semper et suaviter custodiunt.

En lectulum Solomonis quadraginta fortes ambiunt, omnes tenentes gladios et ad bella doctissimi. Lectulus tuus, Jesu Christe, plusquam Salomonis sepultura tua est, in qua Sabbato requievisti ab omni opere quod patraisti. Est autem monumentum tuum in horto novum, et in petra excisum: quia amica tua, fidelis anima, hortus conclusus est, et renovatur quotidie in agnitione tua, et consolidatur in petra amoris tui, consepeliens se ipsam tibi in interiore homine, in secreto cubiculi tui. Ibi te ambiunt quadraginta fortes ex fortissimis Israelis, in quibus opera sex dierum, opera bona valde sunt et perfecta: ut in senario et denario legis imaginem et similitudinem tuam conservent. Isti melius te custodiunt quam fallax impiorum custodia: quia sunt ad bella doctissimi, non solum carnis illecebras, sed etiam potestates aerias nocturnosque timores abigere.

Illi autem qui nocte sicut ebrii sepulcrum tuum obsident, illic trepidaverunt timore ubi non est timor: quoniam potestas tenebrarum lucem non sustinens, ad nuntium vitæ facti sunt velut mortui. Non ergo te custodiunt filii noctis, sed filii diei: illis enim horrorem incutit splendor tuus, ut fugiant a te; ipsis autem gaudium, ut approximent ad te.

Nobis autem dormientibus, venerunt discipuli ejus, et furati sunt eum. O mendaces! verum dixistis, sed mentita est iniquitas sibi. Dormientes enim Christum custodire non possunt, sed qui mane, inquit, vigilaverint ad me, invenient me. Vobis quippe dormientibus quid nisi somnia apparent? Ecce habetis copiosam in manibus pecuniam illam, si potestis, custodite, ne fures effodiant vel furentur. Jam discipuli Christi suum thesaurum diligenter custodiunt.

Unusquisque quod amat, hoc servare studet. Certe Michol amabat David magis quam patrem suum Saul: ideo per fenestram dimisit eum et servavit. Quid est hoc? Michol filia Saul, filia quondam superbiæ, postquam nupserit specioso David, incipit odisse patrem suum, cui dicitur in Psalmo: Audi filia, et vide, et inclina aurem tuam, et obliviscere populum tuum et domum patris tui. Unde per fenestram dimittit David; illam intelligite fenestram, per quam dilectus mittit manum suam. Per hanc fenestram dimittitur ab amica sua, ad amicam suam, hoc est ad seipsum, et absconditur in interiore homine, ubi et securus vivat, et iniquos rateat.

Abscondit enim se et exit de templo perfidiæ; quoniam, dum cytharizat coram Saul, ut spiritum Domini malum faciat ab eo recedere, ille impius hasta eum cum pariete tentat configere : sed declinante David, quid est quod parieti hastâ infigitur, nisi quod recedente Christi gratia, mens indurata suæ malitiæ telo confoditur.

Quid autem hodie ita perosum habet rex tenebrarum Saul, quam David generum suum? Propter quod absente David filiam suam tollit, et dat alteri marito ignobili; sed manu fortis cum redierit et acceperit regnum, rursus suam sibi vindicat, quoniam desponderat eam sibi ducentis præputiis Philistinorum : a qua non solum carnis, sed mentis immunditias abscidat. Væ peccatoribus, Domine, sepulcrum tuum obsidentibus; quoniam vere declinas ab eis, et non inveniunt te in lecto suo suavi et florido; sed potius offendunt in statuam, cordis sui tenebris involutam, habentes ad caput suum pellem caprinam, peccatorum suorum memoriam foetentes.

Beatus autem qui vigilat ad monumentum tuum et custodit te; et luctatur mane cum angelo resurrectionis, nec dimittit eum donec audiat aliquid de nomine ejus, quod est mirabile, ut et nomen Jacob commutetur in Israelem, et transmissio anime doloris, statim oriatur ei sol justitiæ.

Quis revolvat nobis lapidem ab ostio monumenti? Clausum est, Domine, ostium mentis meæ, et premit intellectum meum lapis mortalitatis, prægravatus pondere iniquitatis meæ, nec humanæ prorsus vires valent illum amovere, nisi omnipotens sermo tuus a regalibus sedibus veniat; Angelus concilii qui diruit maceriam nostrarum inimicitiarum, et aperiat nobis sensum, ut intelligamus Scripturas et videamus linteamina posita ante nos humanitatis et resurrectionis tuæ verissima testimonia. In quibus qui te scrutari, te adjuvante, potuerit, prægustabit aliquid de gloria resurrectionis quam præparasti diligentibus te : cujus primitias jam in sinu tuo collegisti, offerens eas semper in conspectu tuo et Patris tui tostas igni Spiritus sancti.

Et ille quidem angelus tanti gaudii prænuntius qui revolvit lapidem, et impias mentes perterruit, piæ autem blande leniens timere prohibuit : ille, inquam, Angelus non tantum verbo, sed et vultu, habitu vel actu beatæ resurrectionis testimonium perhibuit. Revolvit enim lapidem, et super eum sedit : lapidem, inquam, qui etiam nunc advolutus est super nos, et faciem nostram deprimit. Quod in prima quoque resurrectione, quæ est animæ, fieri dubium non est : ut prementem se corruptionis sarcinam versa vice spiritus subjiciat, et velut iudex ac Dominus inferioris sui regimen accipiat.

Quid autem per candorem nivis superantem vestimentorum speciem denotatur, nisi corporis nostri frigida et mundissima castitas; quæ præsidenti in se angelicæ claritati simul testimonium præbet et

A obsequium? Porro aspectus ejus interior, ubi signatum est lumen vultus tui, Domine, sicut fulgur et terribilis et lucidus; terribilis, ut inimicos animæ scindat medios, et perterreat : lucidus autem, ut tibi vero lumini cum justitia semper appareat. Talis erat facies Moysi ex consortio sermonis tui; hoc est, luminosa et terribilis, quia cornuta erat ad ventilandum inimicos, et velata propter splendorem, quem carnales oculi ferre non poterant.

Et nunc, Domine, scimus et gaudemus, quia resurrexisti vere a mortuis, et longe divisus es a nobis adhuc mortalibus, quia ascendisti super equos tuos igneos, et currum igneum, qui decem millibus multiplex est. Verumtamen cecidit nobis a te, et apud nos usque hodie remansit pallium tuum; quæ sunt linteamina corporis tui : quibus potentiæ tuæ opem experiamur in tempore opportuno; ut Spiritus tuus duplex fiat in visceribus nostris : quatenus in te et Deum et proximum diligamus. Circumdederunt nos dolores mortis, et torrentes iniquitatis conturbaverunt nos. Circumdedit nos nostræ mortalitatis indumentum scaturiens; vermes, qui nos assidue comedunt, et non dormiunt; qui sunt dolores prænuntii doloris illius maximi, qui venit super nos velut arena, et improvisos molitur obruere. Quamvis et quis tam providus ut terrorem illius possit sustinere? attamen velimus, nolimus, certe sustinendus est, certe transmeandus est.

Sed noli oblivisci pallium Helix; alioquin torrens tibi sine illo non dividetur : sunt et alii torrentes iniquitatis, pelagus peccatorum meorum, qui conturbant me; atque utinam sic turbarent, ut cum dolore clamarem, Pater mi, Pater mi; currus Israelis et auriga ejus : conturbant enim me torrentes iniquitatis, auferentes mihi lumen oculorum meorum, ut non possum videre piissimum Heliam quando tollitur a me : si enim viderem, profecto spiritus ejus duplex fieret in me; et clamarem Pater mi, Pater mi. Misit Deus Spiritum Filii sui in corda nostra, clamantem Abba Pater : duplex Spiritus duplo clamat, Pater mi, Pater mi, Pater mi creator, Pater mi reformator : Pater mi, Pater mi !

O vox affectuosa : currus Israelis et auriga ejus, portas et regis, sustines et gubernas; quem? Israel videntem te, credentem in te, sperantem in te, suspirantem ad te. Ecce sublatus es, amplius te non videbit tuus Eliseus : remansit tamen ei pallium tuum in memoriam tui : ut præsentia absentia tuæ dolorem ejus semper et augendo leniat, et leniendo augeat. Hoc sumite, ait, in meam commemorationem : hoc est sacramentum corporis tui quod sumimus in tui commemorationem; donec venias. Pallium tuum est caro tua qua vestitus ad nos processisti, et latuisti perfidos quidem, sed fidelibus tuis teipsum ostendisti, sicut et usque hodie. Sub pallio tuo isto abscondita est maxima fortitudo tua.

O fortissime Samson : quam etiam a dilecta non diligente te ad ultimum secretum tuum non celasti,

ut inimicam verteres in amicam : in tantum amasti A mulierem non amantem te, sed persequentem te, ut propter amorem stultesceret sapientia ejus, et fortitudo tua infirmaretur. Sed quod stultum est Dei, sapientius factum est hominibus; et quod infirmum est Dei, fortius est hominum : quoniam voluntarie te ipsum pati sacrificans, et ex potestate tua moriens concussisti principes tenebrarum, et regnum eorum attrivisti, et facta est crux tua Judæis quidem scandalum, gentibus autem stultitia : his autem qui credunt, Dei virtus et sapientia Dei.

Quandiu sumus in hoc corpore, peregrinamur a te, Domine. Ambulas quidem cum his qui diligunt te et loquuntur et tristantur super te; sed tamen peregrina est facies tua; et cum cognoscas eos, non cognosceris ab eis. Vere tu es ille Joseph, qui ad fratres tuos quasi ad alienos durius loquebaris, non indignatione sed miseratione : dum illos duos in via ambulantes et tristes appropinquans et docebas et arguebas. O stulti et tardi corde ad credendum!

Veniunt ergo ad te, quasi alieni fratres tui, sed tu benignus appropinquas eis : veniunt ergo ad te cum asinis stultitiæ et tarditatis suæ, et cum saccis vacuis præ inopia; sed tu non solum frumento reple eos, quin etiam pecuniam reddis ligatam in ore sacculi. Aperiens, inquit, unus saccum ut daret jumento pabulum, invenit pecuniam in ore sacculi. Reddita est mihi, ait, pecunia : en habetur in sacco. Quidnam est quod fecit nobis Deus? Vacui et stulti veniunt ad te, sed tu remittis eos onustos et abundantes frumento sapientiæ tuæ : insuper et eloquentiæ pecuniam reddis ligatam auctoritate Scripturæ : quia linguas infantium facis disertas; ut dent jumentis nondum intelligentibus te pabulum et mensuram tritici in tempore suo.

Gradere nunc et nobiscum, Domine, ne desolemur et tristemur in via hac qua ambulamus : quoniam tu ipse quondam filios Israel in columna nubis per diem, et in columna ignis per noctem deduxisti : et ad nutum tuum deponebant tentoria, et rursus erigebant. Quid est autem nubes quæ præcedit veros Israelitas, nisi verissimum et sanctissimum corpus tuum quod in altari sumimus; in quo velatur nobis altitudo dei, immensitas majestatis tuæ, cujus et calorem et splendorem mortalis infirmitas suslinere non possit : nisi mediatrix nubes interposita et ardorem temperaret desuper, et tutam subtus se viam præmonstraret.

Hanc nubem totus exercitus tuus sequitur, Domine, rex Sabaoth. Qui autem non sequitur eam, in tenebris est, et in tenebris ambulat, et nescit quo eat. Relucet enim de hac nube semita quæ ducit ad vitam, semita humilitatis et patientiæ, semita mansuetudinis et misericordiæ, et quidquid humano generi per incarnationis tuæ mysterium revelare dignatus es. Relucet nobis ex hac luce legis et prophetiæ gloria, quando Moyses et Elias apparuerunt tecum in monte, sed nubes lucida obumbravit eos;

nec enim ipsi sicut et nos sine tua protectione salvari potuissent. Veruntamen illis sicut amicis et domesticis, imo domesticorum et amicorum tuorum præcipuis sacramenti tui nubes erat perlucida, quæ nobis jacentibus et projectis a facie oculorum tuorum valde subobscura est; sed imperfectum meum viderunt oculi tui, et in libro tuo omnes scribentur : quoniam sub nube tua nutris et perficis et deducis velut ovem Joseph. Hæc est columna nubis quæ per diem præcedebat filios Israel : columna vero ignis Spiritus sanctus est : qui super apostolos in igneis linguis apparuit; qui cæcitatibus nostræ caliginem illuminat; et sursum erigit, ut sapiamus ea quæ sursum sunt, non quæ super terram. Nubes ergo per diem, et columna ignis per noctem : quia et caro tua divinitatis æstum nobis temperat : et Spiritus sancti lux tenebras nostræ mentis illustrat. Ergo dum loqueris in via duobus discipulis tecum pariter euntibus, et nubes peregrina faciem tuam teget; Nonne, inquiunt, cor nostrum ardens erat in nobis de Jesu, dum loqueretur in via, et aperiret nobis Scripturas? Ardebat nimirum intus columna ignis, quia foris in columna nubis loquebatur ad eos.

Sed ubi tandem cognoverunt eum? In fractione panis : panis caro tua est : fregisti manibus tuis corpus tuum; quia potestatem habes ponendi animam tuam, et iterum sumendi eam. Fregisti corpus quod foris apparebat, et ostendisti medullam quæ intus latebat; nisi enim patereris, non cognoscereris. Ibi, inquit, abscondita est fortitudo ejus; quid est autem fortitudo tua, nisi misericordia, nisi mansuetudo, nisi humilitas, nisi patientia? Has virtutes fortissimas et suavissimas in fractione panis, hoc est in passione tua nobis ostendisti : his virtutibus caro tua, quod nos sumus, nutritur paulatim et proficit et proficiscitur. Et primum quidem inter duas molas spei et timoris molitur sicut frumentum; ut fiat nova conspersio, deinde cum in formam panis transierit, coquitur in clibano passionum : postea cum benedixeris ei omni benedictione spirituali, et dixeris consummatum est; frangis et ipsum corpus nostrum quod in manibus tuis est, et in manus tuas committimus; et ibi agnosceris non specie peregrina, sed in facie propria : ut jam non lancea nobis latus tuum aperiat, sed digito palpare et videre possimus, quia tu es, Domine Deus noster.

Pater orphanorum et iudex viduarum, nunquid non vides viduam hanc pauperulam et desolatam animam meam, non habentem aliquos neque fratres, neque amicos, aut vicinos, a quibus mutuam accipiam : vasa vacua non pauca, quæ mihi filii mei suggerant, et ego infundam de modico olei, quod mihi de te residuum est, ut tu benedictionis tuæ plenitudinem omnibus exhibeas. Intellego enim, Domine, vasa non vacua esse litterales quosdam et historicos sensus Scripturarum tuarum, quæ non pauca sunt; ut totus mundus ea capere non possit. Quæ quidem vasa sanctissimi templi tui Babylonis

rex, hoc est, principatus superbiæ captiva sibi ducit; suisque conviviis non ad gloriam sed ad ignominiam suam servire cogit, usurpans sibi scientiam legis tuæ, et bibens in vasis sanctuarii vinum prostitutionis suæ, unguentisque meretricis donaria tua commaculans. Propter quod etiam ex adverso parietis crudelis, sed juxta contra eos sententia conscribitur: quia omne regnum in seipsum divinum desolabitur et tradetur Medis et Persis, qui argentum non quærant, nec aurum velint; sed venenatis et ardentibus sagittis parvulos et stultos eorum sensus interficiant.

Tu autem, Domine, aperis et desolatæ viduæ miseraberis: ne pessimus et importunus fenerator, qui ad usuram perditionis meæ multa mihi iniquitatis suæ talenta credidit, duos filios meos interiores animæ meæ sensus ad serviendum sibi tollat: bonum et salutare consilium tuum, ut petam mutuo vasa non pauca, et benedictione superabundantis olei redimam peccata mea, de reliquo vivam cum filiis meis: sed quia nec vicinos habeo, nec liberos a quibus commodum exercitium mentis meæ, statim ut remisero manus, invadit me creditor ille improbus, et duos filios meos, hoc est intellectum et affectum, inertiae vanisque illusionibus suis deservire cogit. Tu ergo misericors viduarum defensor, quoniam dives es nimis, et das omnibus affluenter, tu, inquam, ipse mihi commoda et vasa quæ nōsti ad hoc esse utilia, et oleum: ut tua sunt omnia, et omnia serviant tibi: quia nolo in Ægyptum oleum meum deferre, ut sic peccem tibi. Sed tantummodo ne panem otiosum comedam, quin potius tota die exercear in justificationibus tuis et vivam. Et ecce quod filius memoriæ meæ mihi obtulit, sicut primum inter manus meas incidet, arripiam.

Stabat Elias in vertice montis, et mittitur ad eum quinquagenarius primus, qui igni consumptus est, et secundus similiter, tertius tamen humilitatis et devotionis merito reservatus est. Ecce vas, sed vacuum, quia potius sic acceptum crudelitatem resonat. Impleatur oleo, et gravis ex eo sonus cessabit. Quis enim Elias stans in vertice montis, nisi tu, Domine Jesu, qui sursum Patri assistis? Venit ad te quinquagenarius primus, quam tibi aridus præ nimia siccitate mundus transmittit; et clamat ad te: Homo Dei, descende de monte; mundus enim cognoscit quia sine te salvari non possit: homo Dei, et Deus homo, moveat te, quem quæris, homo, ut homini condescendas. Descende de monte; nullus tibi potest appropinquare, nisi tu appropinqueris ei: nullus ad te potest ascendere, nisi tu descendas ad eum, homo Dei, descende de monte. Tu es mons elevatus super verticem montium. Descende et compatere nobis in cōvalle lacrymarum. Si homo, inquit, Dei sum, descendat ignis de cœlo et consumat te: ignem enim veni mittere in terram, et quam volo ut accendatur et devoret te et quinquaginta tuos! Obsecro, Domine, et super me descendat ille ignis, et devoret in me veterem hominem cum acti-

bus suis. Hic est quinquagenarius primus; quem tuus ignis devorat, ut ab omni opere servili requiescere faciat.

Quinquagenarius autem secundus ipsa est activa; quæ similiter finem habet sabbatum ex sabbato. Hanc quoque in holocaustum ignis tuus absument. Et in primo quidem quinquagenarius cremabatur hircus, in secundo aries incenditur: tertius autem qui est resurrectionis vel contemplationis, finem non habet, sed cum Elia semper vivit. Unde bene lectum est in Evangelio de magnis piscibus centum quinquaginta tribus, qui omnes in unum piscem redacti sunt, quem super prunas positum septem discipuli viderunt: et una cum Jesu, qui octavus erat, pransi sunt. Ipse numerus, hoc est centum quinquaginta qui sunt tres quinquagenarii et septem discipuli, requiem concorditer sonat: et sicut singuli quinquagenarii ad unitatem, ita septem discipuli ad octavum, hoc est ad Christum tendunt, et in uno omnes consummantur.

Sicut autem unum corpus, unus panis, unus homo vel unus piscis Christus et omnes electi; ita diabolus cum omnibus reprobis unum corpus, et unus hostis; est enim aquila grandis magnarum alarum. Aquila, propter nimiam naturæ spiritualis perspicaciam; grandis, propter superbiæ altitudinem; magnæ alæ adhærentes sibi et extollentes eum, malignorum spirituum potestates: longo membrorum ductu, pessimi homines quorum ministerio fungitur ad pugnam contra bonos; et bene longo, quia adhuc quotidie veniunt, et durant usque in finem sæculi, ducatum superbiæ sequentes: plena plumis, fallax dolis et varietate; quia easdem artes variis modis ad decipiendum transfigurat.

Venit ad Libanum, animam scilicet fidei et vitæ merito candidatam. Tulit medullam cedri. Cedrus imputribilis, altitudo spei; cujus medulla charitas, quam singulariter nititur expugnare diabolus, summitatem frondium ejus avellit: scilicet sermonem sapientiæ qui excellentissimus est avellit ab amore Dei, et transportavit in terra Sennaar, hoc est fetoris eorum, quod significat inanem gloriam.

In illa die sibilabit Dominus muscæ quæ est in extremo fluminum terræ Ægypti, et api quæ est in terra Assur. Sibila, Domine, et huic muscæ immundæ peccatrici animæ meæ: ut Spiritus tuus bonus deducat me in viam rectam, ut vadam ad excelsam et montosam promissionis terram; quæ de superioribus suis irrigatur, et de excelso expectat pluviam; non sicut terra Ægypti quam fluvius de terra ebulliens totam cooperit. Non est enim mons oppositus, non est aliquod obstaculum concupiscentiis Ægypti; sed sicut de terrena mente ebulliunt, super dejectam animæ superficiem sine mora decurrunt. Habet autem septem ostia fluvius Ægyptius, quæ de uno capite, id est, superbiâ derivantur. Horum extremum intelligitur luxuria carnis, de qua muscæ nascuntur, immunditiæ semper amatrices. Nec ista despicit superabundantia gratiæ, sed sibilat

ad eam et evocat de extremo fluminum, et jungit A
api quæ erat in terra Assur : ut veniant et requie-
seant simul in torrentibus vallium, et in cavernis
petrarum, et in omnibus fruticetis, et in universis
foraminibus.

Apis virgo est : sed quandiu est in terra Assur,
hoc est, elationis, mel non potest operari : Sola re-
promissionis terra lacte et melle fluit. Sibilante vero
gratia, musca et apis conveniunt, et simul requie-
scunt in torrentibus vallium : in illis torrentibus, et
apis de superbiæ, et musca de luxuriæ sordibus
emundantur. Torrentes vallium, disciplinæ sunt
humilitatis. Torrentes quære? Quia si quis est mæ-
ror, si qua gravitas, in corrigendis vitiis cito præ-
tereunt; unde mulier cum parit, tristitiam habet.
Nam labor vertitur in amorem, et tædium in desi-
derium, et amaritudo in dulcedinem; sicque de
torrentibus vallium, proficiunt ad cavernas petra-
rum. Petræ firmissimi atque fortissimi in fide Pa-
tres sũnt; in quorum passionibus veluti suis exem-
plaribus musca et apis quasi columbæ nidificantes
requiescunt. Unde non cessat manus eorum, nec
cessat pes; sed in omnibus fruticetis bonorum ope-
rum jugiter exercentur, sic demum ad contempla-
tionis foramina perveniunt. Hæc sunt operativa,
Domine Jesu, quia sunt bona valde.

Sic Mariæ Magdalenæ sibilasti, de qua non unum,
sed septem dæmonia, quasi Ægypti flumina, ejecisti.
Vide quomodo requievit in torrentibus vallium. In-
travit inter epulas discumbentium, cucurrit ad pedes C
Jesu, effundebat super eos torrentes lacrymarum :
ad lavandum ejus vestigia non aliam quam oculo-
rum suorum undam attulit; capillis suis pro linteis
usa est. Tu vero, ubi vehementior incanduit, et vel-
ut carbo lacrymarum imbre respersus fortius exar-
sit, videns ab illa sacratissimis vestigiis creberrima
et insatiabilia oscula infigi; videns effusæ unctio-
nis suavitate totam domum compleri : quid ergo
illa nisi in torrentibus vallium requiescebat, de qua
tot et tanti gratiæ torrentes effundebantur? Unde
etiam dimissa ei peccata multa, quia multum di-
lexerat.

Jam sicut columba quæ in luctu est, tota residebat
ad pedes Jesu, juxta fluenta plenissima, cum qui-
dem soror ejus Martha satageret circa frequens mi-
nisterium. Quid memorem de sepulturæ officio, quod D
prævenit : de pedibus ascendens ad unctionem ca-
pitis, cum in eam fremeret illud avaritiæ sepulcrum
fetens, odorem pietatis ferre non sustinens : non
potuit amor tantus Christo etiam moriente mori.
Fugientibus et latentibus viris, hoc est, apostolis,
mulier imperterrita stabat ad monumentum plorans.
Non habebat vivum, et tota super mortuum arde-
bat. Corpus erat sublatum, a monumento recedere
non valebat. Quo plus de manibus et oculis aufere-
batur, eo ardentius amans insequēbatur. Si fieri
posset, pro redimendo corpore sepulcrum lacrymis
implevisset. Stabat, inquit, plorans : id solum ei de

se residebat. Corpus erat sublatum, sed quis aufe-
rat ei ploratum ?

Indulge, domina, indulge totis habenis, et infun-
dere procures indefatigabiles lacrymas, donec su-
blatum, imo surgentem Dominum tuum consequar-
ris. Iterum et iterum inclinare, vel locum vacuum
ubi positus fuerat sæpius intuere. Amplius et am-
plius ipse te ad plorandum locus irritat, dum ejus
quem quæris absentiam, repræsentat. Vidit, inquit,
duos angelos in albis sedentes, unum ad caput et
unum ad pedes, ubi fuerat positum corpus Jesu.
Mulier, inquit, quid ploras? Quem quæris? Et
quidem bene noveratis, O piissimi angeli, quid
ploraret, et quem quæreret? Quare illam comme-
morando iterum in fletus excitastis? Sed prope
erat insperatæ consolationis gaudium; jam tota
vis doloris et plorationis excurrat : conversa re-
trorsum, vidit Jesum stantem, et nesciebat quia Je-
sus erat.

O pium ! o delectabile pietatis spectaculum ! Ipse
qui quæritur et desideratur, et occultat se et mani-
festatur. Occultat se, ut ardentius requiratur, et re-
quisitus cum gaudio inveniatur, inventus cum solli-
citudine teneatur, et tentus non dimittatur; donec
in amoris sui cubiculum mansionem facturum intro-
ducatur. Hac arte sapientia ludi in orbe terrarum;
et deliciæ ejus esse cum filiis hominum. Mulier,
quid ploras? Quem quæris? Habes quem quæris et
ignoras. Habes verum et æternum gaudium, et
ploras? Habes intus, quem foris requiris. Vere stas
ad monumentum foris plorans, mens tua monumen-
tum tuum est, illic non mortuus, sed in æternum
vivens requiesco. Mens tua hortus meus est, bene
existimasti quia hortulanus sum; secundus Adam
ego sum, operor et custodio paradysum meum. Fle-
tus tuus, pietas tua, desiderium tuum, opus meum
est. Habes me intra te et nescis, ideo foris quæris.
Ecce et foris apparebo, ut te intus reducam, et in-
venias intus, quem foras requiris. Maria, novi te
ex nomine, disce me cognoscere ex fide.

Rabboni, id est Magister, quid est discere? Doce
me querere te, doce me tangere et ungere te. Noli,
ait, me tangere sicut hominem, nec sicut prius te-
tigisti, et unxisti mortalem. Nondum ascendi ad
Patrem meum, nec dum credidisti me Patri coæ-
qualem, coæternum et consubstantialem. Hoc igitur
crede, et tetigisti me; hominem vides, ideo non
credis; quod enim videtur, non creditur : Deum
non vides; crede, et videbis. Credendo me tanges,
sicut et illa mulier quæ vestimenti mei simbriam
tetigit, et confestim sanata est. Quare? quia fide
sua tetigit me. Hac manu tange me : his oculis
quære me, his pedibus festinans curre ad me. Nec
longe a te sum : Deus enim appropinquans ego sum,
verbum in ore tuo et in corde sum. Quid propin-
quius homini quam cor suum? Illic intus invenior,
a quibuscunque invenior. Nam quæ foris videntur,
opera quidem mea sunt; sed transitoria sunt, sed

caduca sunt : ego autem horum artifex, in secretissimis et mundissimis cordibus inhabito.

Data est tibi, Domine Jesu, omnis potestas in cœlo et in terra, rex magne, rex virtutum, qui factus es obediens Patri usque ad mortem, mortem autem crucis. Ecce elevata est magnificentia tua super cœlos, et omnia subjecta sunt sub pedibus tuis. Regnavit David prius in Ebron septem annis super Judam; postea vero unctus est super Israel, et regnavit in Israele triginta tribus annis. Cum autem super Judam tantum ungereris, verissime David, in Ebron; jam mortuus erat in eis Saul rex superbiæ: alioquin vivente illo et dominante eis peccato, non dicerent tibi, os nostrum et caro nostra es. Quis enim membrum Christi simul esse potest et meretricis? Aut quæ conventio Christi ad Belial? Ecce nos, inquit, os tuum et caro tua sumus. Sed heri et nudius tertius cum esset Saul rex super nos, tu eras educens et reducens Israel. Et vere sic est, regnante adhuc principe tenebrarum super nos, tu sustines in multa patientia vasa iræ apta in interitum: et exis ante nos provocans ad bellum contra vitia, et liberas et educis indignos de manu peccatorum. Idcirco prius Juda, id est, confessio ungit te super se regem in Ebron. Mortuo quippe Saule, beneficiorum tuorum reminiscitur, et errorem suum confitendo, transitum facit de peccatis ad te, rex justitiæ.

Regnas autem super Judam septem annis in Ebron; quia reddis eis septuplum in sinu eorum, et septem vitis expiatis, quibus præerat superbus Saul, tua virtute septuplici reformas. Postea transitus regni tui sit in Jerusalem super universum Israel; quia per negotium confessionis illuminatis jam sensibus pervenitur ad visionem pacis in qua factus est locus tuus. Et ipse est mons quem constitueras discipulis ut irent in Galilæam; et viderent et adorarent te ibi post resurrectionem tuam: quia jam unxerat te Deus, Deus tuus, oleo lætitiæ præ consortibus tuis; ut esset primogenitus mortuorum et princeps regum terræ.

Porro in Jerusalem triginta tribus annis regnas, triginta tres habet decades. In decade lex quæ decem præceptis consistit, in ternario triplex animæ profectus accipitur; quæ videndo, meditando, vel amando legem Dei custodit. De primo dicitur, laudabo Dominum in vita mea; de secundo, lex tua meditatio mea est; de tertio, quomodo dilexi legem tuam, Domine? Tres vero qui supra triginta sunt, quosdam contemplativorum excellentissimos indicant, qui pietate conscientiæ, plenitudine sapientiæ, perfectione charitatis, summæ Trinitati approximant. Hic est etiam numerus fortissimorum, qui sunt in exercitu tuo, potentissime: quorum tamen eminentissimi usque ad sapientiam tuam et fortitudinem tuam non perveniunt: quoniam quis in nubibus æquabitur Domino, aut similis erit Deo in filiis Dei?

A Tu es quasi tenerrimus ligni vermiculus, qui virginaliter editus, humilitate et charitate tua omnem perforas duritiam: uno impetu Spiritus tui octingentos interficiens principes militiæ.

Quis ita fortis ut tu, quis ita misericors; qui flevisi super Jerusalem, et planctum fecisti super interitum inimicorum tuorum? Et nunc, Domine, doleres tu super Saul et super Jonathan filium ejus, qui occumbunt quotidie super montes Gilboe. Nisi enim doleres, non clamares de cœlo: Saule, Saule, quid me persequeris? Quos enim Saul? nisi superbos in Ecclesia tua prælatos significat, qui ab humero et sursum eminere sibi videntur super universum populum? Quid vero Jonathan nisi docilis et elegantis ingenii adolescentes, qui moribus et colloquiis majorum depravati, amicitiam suam non possunt excolere cum David nisi furtim, et quasi caventes ab insidiis detrahentium et illudentium sibi?

Merito ergo ploras, o benigne David, super Saul et super Jonathan filium ejus: plorandi enim non essent, si bene occubuissent; sed ceciderunt super montes Gilboe, qui decurrunt in profundum. Nec in vos gratiæ ros, nec pluvia doctrinæ veniet amplius; quia ibi abjectus est clypeus fortium; clypeus Saul. Clypeus fortium, spes et divinæ protectionis, quo ignita diaboli tela repelluntur, quibus graviter vulneratus est Saul a sagittariis, in tantum ut seipsum desperatione interficeret. Clypeus autem Saul, propriæ virtutis confidentia est, quæ non valet resistere sagittis incircumcisorum.

Væ autem his qui amiserunt sustentiam, hoc est, clypeum fortium; et maledictus qui confidit in homine, quod est clypeus Saul. Erit enim sicut myricæ in deserto, quia nec ros, nec pluvia venient super vos, montes Gilboe. Quomodo ceciderunt fortes? Si enim fortes, quomodo ceciderunt? Et si ceciderunt, quomodo fortes? Sed non gloriatur sapiens in sapientia sua, neque fortis in fortitudine sua: sed qui gloriatur, in Domino gloriatur; et qui stat, videat ne cadat.

Nam etsi sint aquilis velociores, ut contemplativos velocitate intellectus supervolent: et si leonibus fortiores, ut in fortitudine operis veros prædicatores superent: tamen si de se præsumentes clypeum salutis abjiciant, erunt corruentes coram inimicis suis. Qui autem confidit in Domino sicut mons Sion, non commovebitur in æternum. Sed maluit Saul incumbere super hastam suam quam inniti super Dominum: idcirco baculus Ægypti arundineus perforavit manum ejus. Sua eum hasta, et suus auriga, qui currum insolentiæ ejus agitabat, interfecit. Sciebam, inquit, quod vivere non posset. Nescit enim humiliari arrogantis obstinatio, ut vivere possit. Jube, rex justissime David, puero tuo, hoc est spiritui puræ discretionis, ut interficiat in me Amalecitam hunc armigerum Saulis, qui ausus est etiam nunc quotidie manum mittere in me.